

Byggherrarna 60 år!

Tommy Lenberg, VD Byggherrarna

Byggherrar i Sveriges industrier förenen eder

- Bror Hultström – Hifabs grundare

- 4 juni 1963 möte på hotell Apollonia varvid Hultström redovisar en idépromemoria.
- Handelsbanken
- Stockholms enskilda bank
- Scandinaviska banken
- LKAB
- LM Eriksson
- ASEA
- Turitz&Co
- AB Diligentia
- HIFAB

Från protokollet Appalonia 1963

L M Ericssons företrädare hävdade att en organisation behövs ”... för att hålla efter konsulter och entreprenörer, en förening som kunde tjänstgöra som en sköld för byggherrarna.”

Mötesordföranden, LKAB:s VD, envoyén Arne S. Lundberg, bedömde för sin del att det ”behövdes en byggherreorganisation, som på ett generellt plan kunde främja byggherrarnas intressen och för att bevaka kostnadsutvecklingen.”

Handelns representanter framhöll vikten av att ”medlemsantalet begränsas till företag med större byggverksamhet.”

Genomgående tema för deltagarna var att byggherreorganisationen ”måste koncentrera sina ansträngningar på en övervakning av kostnadssidan.” Man enades slutligen om att något måste göras från byggherrarnas sida och att flera intressenter borde rekryteras.

En arbetsgrupp tillsattes

Syftet med föreningen definierades genom ett antal utpekade frågor av följande slag.

- Man skulle verka för en förmånlig kostnadsutveckling inom byggnadsverksamheten.
- Man skulle utbyta erfarenheter byggherrar emellan.
- Föreningen skulle samla byggherrarna till att lägga kraft bakom sina åsikter i gemensamma remissyttranden i angelägna frågor.
- Information skulle spridas till medlemmarna ”om ekonomiska, administrativa, tekniska och juridiska rön”.
- Medverkan skulle vidare ske vid utformningen av byggbranschens ”allmänna bestämmelser, kontraktsformulär, taxor och arvodesnormer”.
- Slutligen skulle man följa utvecklingen inom branschen och tillvarata byggherreintressena i samhällslivet.

Föreningen skulle utgöra en motvikt gentemot entreprenadföretagen med sin starka samlade organisation, gemensamma kultur och värderingar. Vilket stod i kontrast till byggherrarnas svaga eller i stort sett obefintliga samverkan och samsyn. En obalans mellan parterna befarades som kunde innebära att byggherrarnas motparter, och inte byggherrarna själva, bestämde byggnaders utformning, tekniska innehåll och vad de skulle kosta

Envoyé Arne S. Lundberg

- Statssekr. I komm. dep.
- Efterträdde Dag Hammarsköld som kabinettssekreterare
- Vd för LKAB
- Ordf. I Byggherreföreningen.

Vald vid konstituerande stämma 25 maj 1964

Det stod inte länge på innan Arne S. Lundberg, redan den 4 juni 1964, informerade Byggnadsentreprenörföreningen om deras lycka att ha fått en motpart i branschen. Detta ägde rum på Byggnadsentreprenörföreningens sammanträde i Sundsvall.

1970-talet

- *Föreningen etablerade samarbetsformer med andra branschföreträdare i fråga om standardiserade avtal som kontinuerligt följdes upp i ett fast kommittéarbete.*
- *Föreningen öppnade upp för medlemskap även för byggherrar som inte tillhörde den ursprungliga snäva kretsen av industri och handel.*
- *Energifrågor aktualiserades under detta årtionde genom den oljekris som inträffade under tidigt 1970-tal.*
- *Föreningen hade en fortsatt stark inriktning på juridiska frågor.*

1980-talet

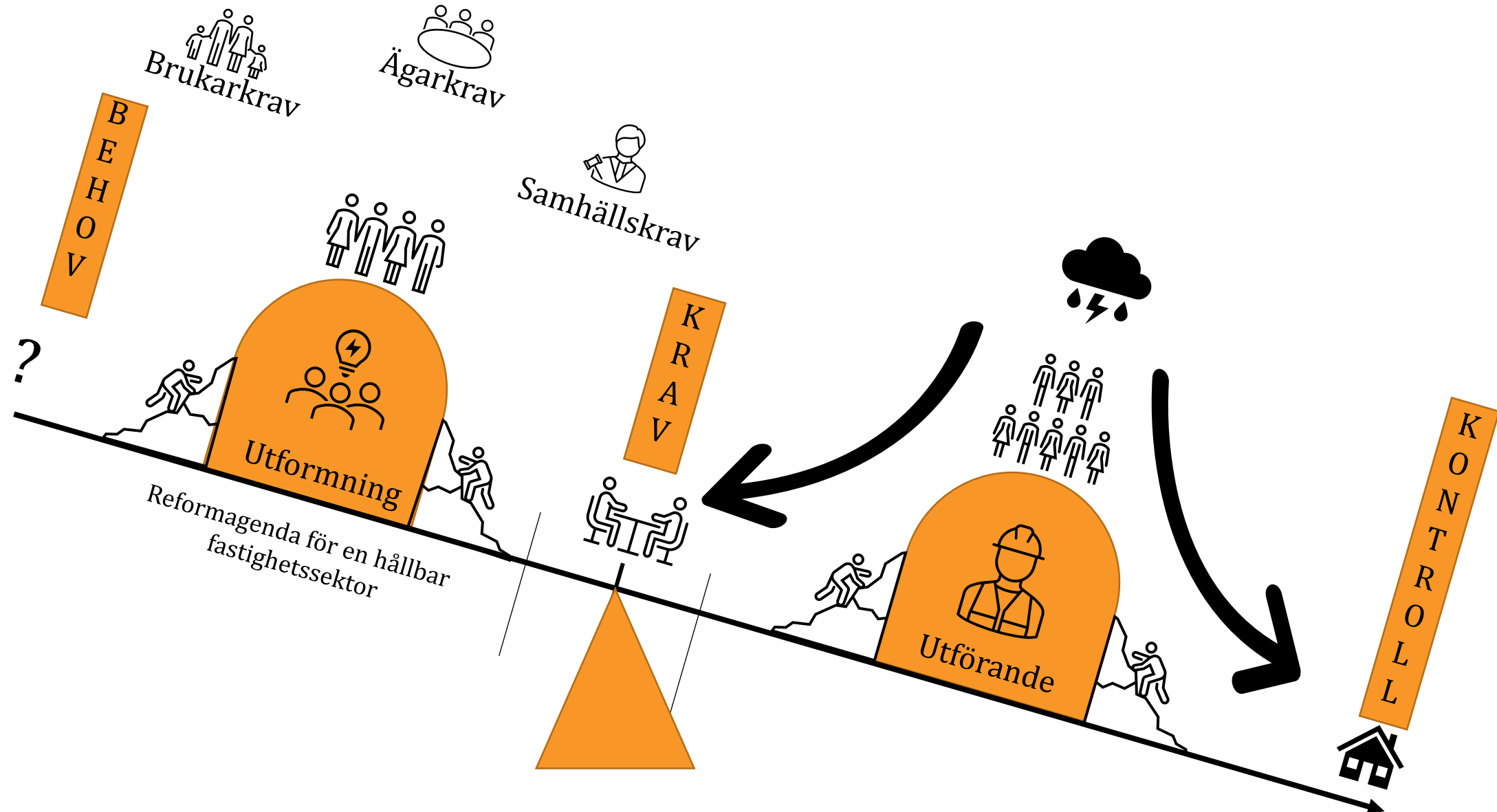
- *Plan- och bygglagen (PBL) arbetades fram under 1980-talet och trädde i kraft 1 juli 1987.*
- *Föreningens kansli hade att bevaka förarbetena till denna lag för att värna byggherrarnas intressen och informera om lagens konsekvenser för byggherrarnas projektgenomförande och arbetsprocesser.*
- *Lagens inriktning på egenkontroll och krav på verifiering av att funktionskraven i byggandet uppfylls gav anledning till arbete med införande av kvalitetssystem även inom byggherrarnas led.*

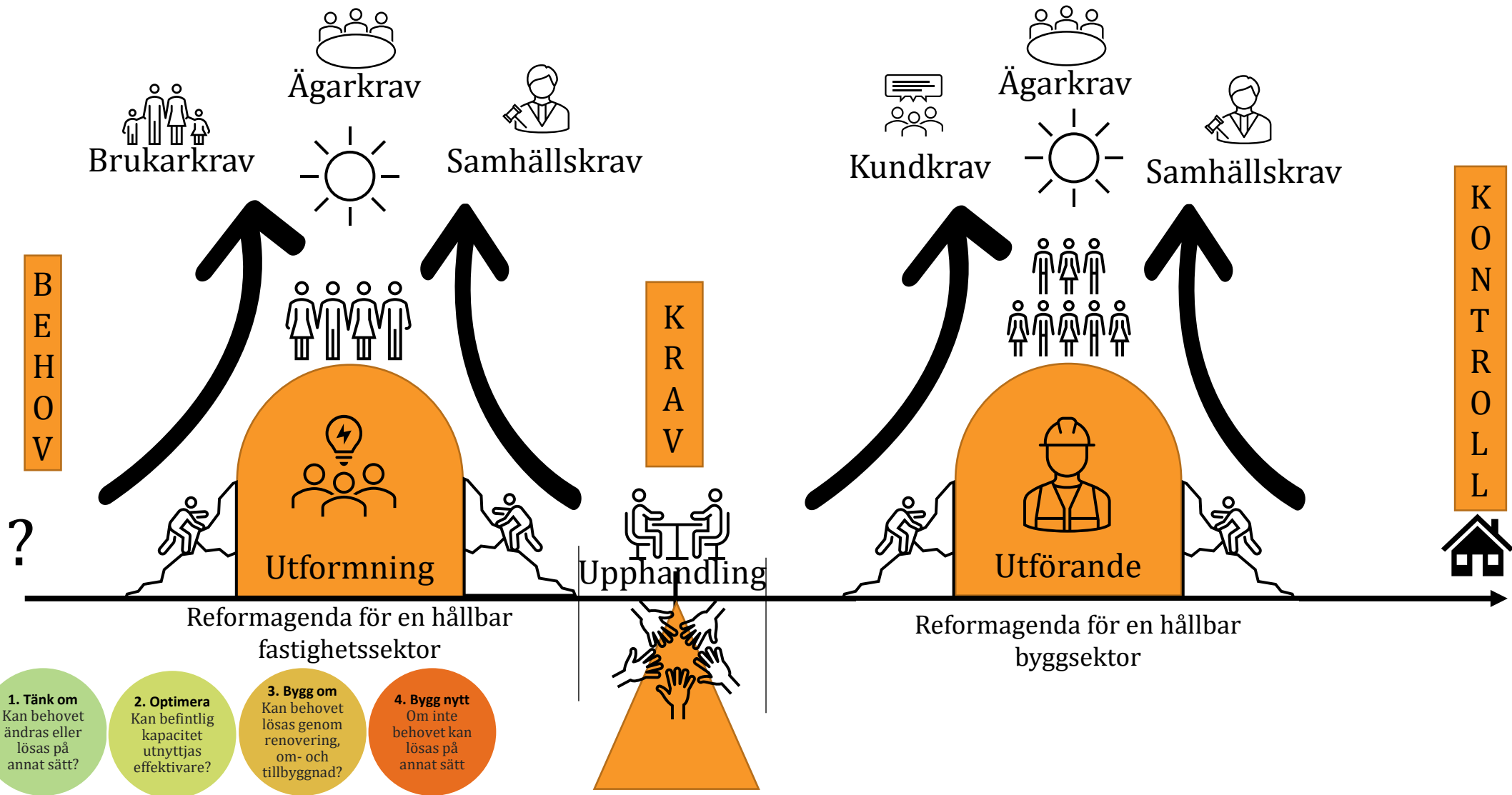
1990-talet

- *Den fastighetskris som uppstod i början av 1990-talet kan sägas delvis bero på avskaffandet under slutet av 1980-talet av de tidigare kreditmarknadsregleringarna. Fri finansmarknad infördes. Krisen drabbade främst kommersiella fastigheter som i många fall kunde förlora upp till två tredjedelar av sitt tidigare värde. Sammantaget försvann i Sverige 36 fastighetsbolag. Även medlemmar i Byggherreföreningen berördes av krisen.*
- *En betydande händelse var, sett ur byggherreperspektiv, att Byggnadsstyrelsen efter riksdagsbeslut den 16 december 1992 lades ner och splittrades upp i ett antal bolag och verk.*
- *Sveriges medlemskap i EU 1995*
- *I en lagändring som trädde i kraft 1995 bröts regleringen av byggnadernas tekniska utförande loss ur plan- och bygglagen och infördes i en ny lag, lag om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk. Ett helt nytt system för lov, tillsyn och kontroll infördes och ett större ansvar lades på byggherren*

00-talet

- *Den statliga Byggherrens utredning ”Skärpning Gubbar!” som kom 2002 var mycket kritisk till förhållandena i byggbranschen och ställde sitt hopp till starka och kompetenta byggherrar som garanter för lyckade projekt. Detta blev till en utmaning för föreningen.*
- *2009 kom sedan Statskontorets uppföljning av kommissionens rapport. Den kallades ”Sega gubbar” och avsåg att vara en bedömning av läget i byggbranschen och om kommissionens förslag hade haft någon effekt. Även Statskontoret framhåller byggherrens roll för att åstadkomma omvandling .*
- *Under 2000-talets första decennium skedde en markant förskjutning av föreningens inriktning. Man kom att inrikta sig på innehållet i den egna rollen, dels forskning och utveckling i samarbete med universitet och högskolor, vidgning av föreningens traditionella kärnområde, utökning med nya grupper och internationella utblickar.*

Ett hållbart samhällsbyggande

Byggherrerollen

Beställarrollen

Brukare

Ägare

Samhälle

Byggsektorn